

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Guzun Ion,

judecând, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar, recursul ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 și a sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 03 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Țurcan Dionisie Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 02.06.2017 - până la 03.10.2017

instanța de apel:

de la 12.12.2017 - până la 14.05.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 25.07.2018 – până la 29.01.2019

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 03 octombrie 2017, Țurcan Dionisie Xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i) Cod penal la 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În temeiul art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa numită lui Țurcan Dionisie i-a fost adăugată parțial pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 06.06.2016 și i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 14 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a respins cerința acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

2. Potrivit sentinței, prima instanță a constatat că, Țurcan Dionisie la data de 27.10.2016, în intervalul orelor 00:00 până la 01:00, în coautorat cu o altă persoană, în privința căreia urmărirea penală a fost disjunctă, aflându-se la domiciliul său, în apartamentul nr. xxxxx din str. Xxxxx, sectorul xxxxx, mun. Xxxxx, în urma unui conflict spontan apărut cu Moisei Tudor, pe fundalul stării de ebrietate în care se aflau, având scopul de a-l omorî, intenționat, i-au aplicat ultimului mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care cu un

cuțit, conștientizând că acționează asupra unei zone vitale a organismului, i-a aplicat multiple lovituri în regiunea feței, capului și toracelui, cauzându-i, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 3429D din 17.01.2017, vătămare corporală medie, însă, din cauze independente de voința lui, nu și-a realizat intenția până la capăt, deoarece Moisei Tudor a sărit de la etajul 5 al blocului și ulterior de urgență a fost spitalizat la IMSP Centrul Național Științifico-Practic de Medicină de Urgență din mun. Chișinău, unde i-a fost acordat ajutorul medical necesar.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Țurcan Dionisie a fost calificată *de drept* în baza art. art. 27, 145 alin. (2) lit. i) Cod penal – tentativa de omor intenționat, adică tentativa de omor a unei persoane, săvârșită de două persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, la data de 17 octombrie 2017, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Țurcan Dionisie să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani, cu executare în penitenciar de tip închis. În temeiul art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată lui Țurcan Dionisie, să fie adăugată parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 06.06.2016 și să-i fie aplicată pedeapsa definitivă de 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. Suplimentar, a solicitat încasarea de la Țurcan Dionisie, în contul statului, a sumei de 12.541 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

În argumentarea apelului a invocat că:

- prima instanță întemeiat a constatat că inculpatul Țurcan Dionisie a comis infracțiunea în stare de recidivă, însă i-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub minimul prevăzut de lege, care la caz este de 15 ani;

- prima instanță eronat a respins solicitarea acuzării privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare, deoarece acestea au fost provocate de săvârșirea unei infracțiuni, care determină desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, iar temeiul juridic al încasării cheltuielilor judiciare de la inculpat este vinovăția ultimului, respectiv în lipsa comiterii infracțiunii, astfel de cheltuieli nu ar fi avut loc.

3.2 Inculpat, la data de 16 octombrie 2017, care a solicitat casarea totală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat de sub învinuirea imputată sau să fie încetat procesul penal, pe motiv că pentru aceleași fapte există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere de sub urmărire penală.

Subsidiar, inculpatul prin alt apel declarat la 16 octombrie 2017, a solicitat casarea sentinței și restituirea dosarului organului de urmărire penală, pentru acumularea de noi probe și pentru audierea suplimentară a martorilor, a părții vătămate și a altei persoane, în privința căreia urmărirea penală a fost disjunctă.

În argumentarea apelurilor a invocat că:

- prima instanță a adoptat o soluție arbitrară, abuzivă, neîntemeiată și ilegală, ca rezultat al examinării superficiale a probelor;

- vinovăția sa nu a fost demonstrată în urma aprecierii probelor;

- din împrejurările comiterii faptei nu rezultă intenția de a-l omorî pe Moisei Tudor. Intenția de a săvârși omorul urmează a fi apreciată prin multiple criterii: - mijloacele folosite – la caz cuțite, care erau deteriorate; zona aplicării loviturilor – care nu era de importanță vitală; gravitatea leziunilor corporale cauzate – care sunt medii; natura relațiilor dintre făptuitor și partea vătămată – care sunt prieteni și nu au avut conflicte anterioare. Împrejurările cauzei constituie dovada faptului că nu a dorit și nu a urmărit uciderea lui Moisei Tudor, iar lipsa intenției de omor constă și în faptul că după inițierea aplicării loviturilor, el nu a întreprins nici o acțiune în vederea uciderii lui Moisei Tudor, ci din contra, a încercat să-l calmeze pe celălalt figurant în dosar;

- cercetarea la fața locului a fost efectuată în lipsa sa;

- urmărirea penală a fost pornită inițial pe faptul comiterii huliganismului, în baza ordonanței din 27.10.2016, iar ulterior a fost pornită pe faptul comiterii tentativei de omor, prin ordonanța din 03.11.2016, ca ulterior, prin ordonanța din 25.05.2017, să fie dispusă scoaterea parțială a lui Țurcan Dionisie de sub învinuirea adusă în baza art. 287 alin. (3) Cod penal;

- urmărirea penală în privința lui a fost pornită de 2 ori pentru același fapt, dar cu o încadrare juridică diferită a acțiunilor, circumstanțe pe care organul de urmărire penală le cunoștea cu certitudine;

- sunt aplicabile în privința sa prevederile art. 275 alin. (1) pct. 8), 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, urmând a fi încetat procesul penal în privința sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către inculpatul Țurcan Dionisie.

A fost admis apelul declarat de către procuror, casată parțial sentința, în latura penală și cea civilă și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Țurcan Dionisie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i) Cod penal la 15 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. În temeiul art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată inculpatului Țurcan Dionisie, a fost adăugată parțial pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 06.06.2016 și i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea de la Țurcan Dionisie, în contul statului, a sumei de 12.541 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, referindu-se la apelul declarat de către inculpat, instanța de apel a considerat că prima instanță motivat a constatat starea de fapt și de drept pe cauză, a încadrat juridic corect acțiunile inculpatului și a apreciat probele administrate la justa lor valoare, întemeiat adoptând concluzia privind vinovăția inculpatului.

În acest context, instanța de apel a constatat că vinovăția inculpatului a fost demonstrată prin declarațiile părții vătămate, ale martorilor și alte probe, ce au fost apreciate de către prima instanță în deplină corespundere cu criteriile de relevanță, concludență, utilitate, veridicitate și coroborare reciprocă și care au constituit obiectul unei verificări suplimentare în apel, verificare care în opinia instanței de apel nu a ridicat dubii privind corectitudinea constatării vinovăției inculpatului Țurcan Dionisie.

Reieșind din aceste considerente, instanța de apel a apreciat critic argumentele inculpatului și ale apărătorilor acestuia, și a constatat că declarațiile părții vătămate și ale martorilor sunt consecutive, coroborează cu materialele cauzei și în ansamblu combat motivele invocate de partea apărării.

Totodată, instanța de apel a respins alegațiile inculpatului privind încălcarea principiului non bis in idem în cauză. În acest sens, instanța de apel a constatat că urmărirea penală a fost pornită pe diverse cauze, având la bază bănuiala rezonabilă în săvârșirea a diverse infracțiuni (la 08.07.2016, în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, dosarul nr. 2016481346; la 27.10.2016, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, dosarul nr. 2016482146; la 03.11.2016, în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal, dosarul nr. 20164822806).

Instanța de apel a constatat că, dosarele nominalizate, prin ordonanța din 03.02.2017, au fost conexe într-un dosar unic, cu atribuirea nr. 2016482146, iar la 25.05.2017, din acest dosar a fost disjunctă o cauză separată în privința altei persoane, în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. c), d), 27, 145 alin. (2) lit. i) și 287 alin. (3) Cod penal, iar lui Țurcan Dionisie, la 25.05.2017, i-a fost înaintată învinuirea în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a constatat că activitatea organului de urmărire penală nu a dus la înaintarea de două ori a unei învinuiri față de Țurcan Dionisie, argumentele invocate în acest sens fiind formale și declarative.

Referindu-se la criticile invocate de către procuror privind pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel le-a apreciat ca fiind întemeiate și a constatat că prima instanță, la individualizarea pedepsei, a ținut cont de condamnarea anterioară a lui Țurcan Dionisie și de faptul că a săvârșit infracțiunea în stare de recidivă, însă a stabilit o pedeapsă sub limita de 15 ani închisoare, care în speță este minimă.

Totodată, instanța de apel a considerat că prima instanță eronat a respins cererea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat și a conchis că această cerere urmează a fi admisă, deoarece inculpatul a comis infracțiunea imputată, vinovăția acestuia fiind demonstrată, iar efectuarea expertizelor judiciare, a căror cost se solicită de a fi pus în sarcina inculpatului, a avut ca premisă comportamentul infracțional al inculpatului.

6. Hotărârile judecătorești, sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului, depus la 12 iulie 2018, care solicită casarea parțială a sentinței și casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea achitării inculpatului.

În argumentarea cererii depuse, recurentul invocă:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și nu au fost întrunite elementele infracțiunii;

- instanțele de fond au admis erori grave, care au afectat soluțiile adoptate drept rezultat al aprecierii arbitrare a probelor, nemotivării soluțiilor și neluării în considerare a probelor administrate de partea apărării;

- toate aprecierile de fapt și de drept ale instanței de apel, privind motivele invocate de inculpat, s-au rezumat la unica frază generală că prima instanță a examinat cauza multilateral și a adoptat o soluție corectă privind vinovăția inculpatului;

- instanța de apel nu și-a exercitat în mod corespunzător atribuția de rejudecare a fondului cauzei după modul stabilit pentru prima instanță;

- instanța de apel nu a dat apreciere corespunzătoare declarațiilor inculpatului, date în apel;

- lipsește latura subiectivă a infracțiunii în cauză, deoarece reieșind din natura și intensitatea loviturilor aplicate părții vătămate (o singură lovitură în abdomen), precum și din comportamentul inculpatului, care prin luarea cuțitului din mâna altui figurant pe dosar a încercat să preîntâmpine consecințe mai grave, se constată că inculpatul nu a urmărit și nu a dorit survenirea decesului lui Moisei Tudor;

- instanța de apel nu a motivat respingerea cererii apărării privind audierea repetată a părții vătămate, astfel încălcând principiile contradictorialității procesului și egalității participanților la proces și, drept rezultat, lezând dreptul inculpatului la un proces echitabil, sub aspectul dreptului la apărare;

- este neîntemeiată soluția privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, deoarece costurile efectuării expertizelor-medicale obligatorii urmează a fi suportat de către stat, cu atât mai mult că efectuarea tuturor expertizelor în cauză a fost dispusă prin ordonanțele organului de urmărire penală.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către apărător, solicitând de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel analizând amply probele, corect a reținut încadrarea juridică a faptelor săvârșite de inculpat, adoptând o soluție întemeiată de condamnare a acestuia, nefiind admisă încălcarea anumitor prevederi ale legii procesual penale, ce ar fi condiționat comiterea unor erori grave de drept.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea parțială

sau totală a hotărârii atacate, cu menținerea hotărârii primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Norma art. 434 Cod de procedură penală, prevede că judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Învederând prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul penal relevă că, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în special a recursului ordinar, constă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

La caz, din textul recursului ordinar declarat de către apărător se reține că, acesta este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, invocându-se în special următoarele temeiuri: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în ape, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În opinia recurentului, instanțele de fond incorect au conchis că, inculpatul Țurcan Dionisie se face vinovat de comiterea infracțiunii imputate, iar probele administrate nu au primit o apreciere la justa lor valoare, astfel concluziile despre vinovăția ultimului fiind formale și nefondate.

De asemenea, apărătorul în sumarul recursului a invocat că cheltuielile judiciare solicitate de către partea acuzării în sumă de 12.541 lei, să fie respinse, deoarece acestea urmează a fi trecute în contul statului.

Pornind de la criticile recurentului în partea ce se referă la dezacordul cu încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 12.541 lei din contul inculpatului, Colegiul penal lărgit consideră că, aceste sunt întemeiate și recursul declarat în partea dată urmează a fi admis, deoarece instanța de apel eronat a admis apelul procurorului în această parte și a încasat cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor, în prezenta speță, din contul inculpatului.

La acest capitol, Colegiul menționează că, prima instanță la adoptarea sentinței a ajuns la concluzia că, cheltuielile legate de efectuarea expertizelor judiciare au fost făcute cu scop de a constata vinovăția inculpatului, din care motiv a considerat că aceste cheltuieli nu pot fi puse pe seama inculpatului, atribuindu-le la contul statului. Însă, în viziunea instanței de apel, rezultând din prevederile art. 227 și 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpatului, deoarece acesta a comis infracțiunea imputată, vina căruia a fost dovedită, respectiv efectuarea expertizelor, au avut la geneză comportamentul infracțional al inculpatului.

Colegiul penal lărgit consideră nefondate concluziile instanței de apel, în partea ce se referă la admiterea cerințelor procurorului de a încasa cheltuielile

judiciare pentru efectuarea expertizelor în cauza dată, din contul inculpatului în sumă de 12.541 lei, deoarece acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, cheltuieli ce au fost trecute în contul statului.

Instanța de recurs notează că, normele procedural penale, în vigoare la momentul efectuării expertizelor, nu prevedeau expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor obligatorii, cheltuieli ce se făceau din contul statului.

Concluzia instanței de apel în susținerea solicitării procurorului de a încasa cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare, nu poate fi reținută, deoarece modificările în dispoziția alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală sunt în vigoare din data de 09.02.2018, iar legea procedural penală nu are efect retroactiv, ținând cont de prevederile art. 3 Cod procedură penală, care stipulează că, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Așadar, se relevă că efectuarea expertizelor la caz, sunt acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, fiind achitate din bugetul statutului în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizelor, cheltuieli, care odată cu modificarea legii procesuale nu pot fi încasate de la inculpat.

Prin urmare, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile primei instanțe referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționată mai sus, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate, din care motiv se impune necesitatea de a interveni în hotărârea adoptată de către instanța de apel, casând-o parțial în partea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Referitor la alegațiile recurentului privind criticile prin prisma incidenței cazurilor de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, specificate mai sus, cu excepția celor ce se referă la încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, Colegiul penal lărgit le apreciază ca neîntemeiate.

Opozant argumentelor invocate de apărător în susținerea poziției sale, Colegiul consideră că, nu toate temeiurile pentru casare din cele invocate supra, și-au găsit confirmarea în prezenta speță, iar întru desfășurarea concluziilor sale instanța de recurs va purcede la analiza punctată asupra criticilor pe fiecare caz de casare considerate a fi incidente în speță de către recurent.

Sub aspectul temeiului pentru recurs semnalat și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, apărătorul inculpatului invocă inclusiv, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă această critică nu a fost desfășurată în argumentele recursului declarat, neindicând concret care argumente esențiale la caz au rămas fără a fi obiect de sinteză în hotărârea contestată.

Colegiul penal, analizând subsidiar textul deciziei recurate constată, că instanța de apel în hotărârea pronunțată, a analizat și verificat cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, întemeiat considerând că situația de fapt, împrejurările și încadrarea juridică a infracțiunii comise de către inculpat, au fost corect reținute de către prima instanță, respectiv nu au fost încălcate prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel expunându-se asupra argumentelor principale invocate în apel de către partea apărării, iar hotărârea adoptată cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția în partea ce vizează vinovăția inculpatului. Deci, investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești a expus situația de fapt și de drept reținută, corect concluzionând că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. art. 27, 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, fiind săvârșită această infracțiune de către inculpatul Țurcan Dionisie. În asemenea împrejurări, Colegiul penal consideră că, de fapt invocările recurentului sub aspectul temeiului pentru recurs prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în latura penală, poartă un caracter declarativ, fără a fi desfășurate pe larg și motivate prin ce anume s-a admis eroarea de drept semnalată.

Reieșind din cuprinsul recursului declarat, autorul acestuia indică și faptul că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, însă și aceste invocări nu au fost argumentate clar, pentru a verifica în care partea s-a admis eroare gravă de fapt.

Referitor la cele invocate mai sus, Colegiul menționează că, *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o susține.

Tot la acest capitol, Colegiul penal reieșind din criticile apărătorului invocate în recurs, reține că acestea se referă în mare parte doar modalitatea de apreciere a probelor. Mai mult, reieșind din analiza textuală a recursului ordinar declarat, se constată că autorul acestuia face o proprie evaluare a materialului probator, considerând că acesta nu confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate acestuia.

Elocvent în acest sens, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și

de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Generalizând cele expuse mai sus și constatând că, în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de prima instanță și instanța de apel în privința inculpatului Țurcan Dionisie, nefiind identificată de instanța de recurs vre-o eroare gravă de fapt, ce ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate prin această prismă.

Totodată, instanța de recurs reține că, autorul recursului invocă în prezenta speță și incidența temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin prisma neîntrunirii elementelor infracțiunii imputate inculpatului, solicitând în cele din urmă achitarea acestuia.

De remarcat este că, acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care sunt circumstanțe atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit lucrărilor dosarului se constată că, inculpatul a fost învinuit, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 27, 145 alin. (2) lit. i) Cod penal și anume –*tentativa de omor a unei persoane, săvârșită de două persoane*.

În cauza supusă judecării Colegiul reține că, prima instanță în hotărârea adoptată a făcut o analiză amplă a probelor administrate la caz, în raport cu învinuirea înaintată inculpatului, oferind răspunsuri argumentate la criticile esențiale invocate de către partea apărării, care de altfel au fost similare și în procedurile de apel. Prin urmare, dat fiind faptul că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, astfel corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii menționate mai sus, atât instanța de apel, cât și cea de recurs ordinar nu au avut temeiuri de a devia de la concluziile menționate în sentința de condamnare. Respectiv, deoarece chestiunile invocate atât în apel, cât și recurs, au constituit obiect de analiză și în sentința adoptată de către prima instanță, iar potrivit jurisprudenței CtEDO, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care

confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărâri CEDO Garcia Ruis contra Spaniei, Heile contra Finlandei*), din care motiv, Colegiul respinge ca nefondate alegațiile recurentului invocate în acest sens, precum că instanța de apel a preluat în bună parte argumentele expuse în sentință de către prima instanță.

Subsidiar la concluziile primei instanțe, Colegiul penal relevă, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Din textul recursului, se reține că unul din argumentele de bază ale recursului declarat este dezacordul părții apărării, că în acțiunile inculpatului este întrevăzută latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 145 Cod penal, deoarece acesta nu a avut intenția directă de a-l omorî pe Moisei Tudor, iar probele administrate la caz nu indică la acest fapt.

Din cumulul de probe administrate de către instanțele de fond, Colegiul atestă că a fost efectuată o analiză temeinică, ce permite a ajunge la concluzii despre recunoașterea vinovăției inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile imputate. Așadar, versiunea părții apărării precum că inculpatul nu a avut intenție directă de a săvârși omorul părții vătămate nu s-a confirmat. În urma sintezei materialului probator în cumul, efectuată în prezenta speță, a fost combătută versiunea inculpatului prin declarațiile părții vătămate Moisei Tudor, care a relatat că în seara comiterii infracțiunii, aflându-se la domiciliul inculpatului, după ce au servit băuturi alcoolice a fost atacat de către ultimul, împreună cu o altă persoană, fiindu-i aplicate mai multe lovituri cu pumnul și piciorul în regiunea corpului și capului, inclusiv fiindu-i aplicate tăieturi cu cuțitul pe corp și în regiunea capului. Inculpatul și complicele acestuia, nu odată, verbal au vociferat că îl vor tăia, punându-i cuțitul la gât, fiind foarte agresivi și care nu îi permiteau să părăsească locuința în care se afla, astfel victima a apreciat ca fiind reale intențiile acestora de al omorî. Declarațiile părții vătămate coroborează cu declarațiile martorilor Bublenco Maxim și Scifos Ștefan, care sunt vecinul de la etajul de mai jos unde locuiește inculpatul și respectiv polițistul care s-a deplasat la fața locului, în urma informației operative parvenite la sectorul de poliție, care au confirmat mărturiile victimei, fiind similare cu cele declarate în ședința de judecată, atestându-se că ambele persoane, care l-au atacat pe Moise Tudor, erau în stare de ebrietate și agresive și inițial refuzau să se supună cerințelor legale ale colaboratorilor de poliție. De asemenea, declarațiile victimei sunt confirmate prin procesele-verbale de cercetare la fața locului și ridicare a corpurilor delictive din 27.10.2016, precum și rapoartele de expertiză medico-legale și judiciare, din care rezultă că lui Moisei Tudor i-au fost cauzate leziuni corporale, inclusiv plăgi tăiate la nivelul feței, cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor, ce au condiționat dereglarea sănătății de lungă durată, calificate ca vătămare medie.

Precum au menționat instanțele de fond, intenția directă de a comite tentativa de omor imputată inculpatului, rezultă din faptul folosirii unor mijloace apte de a produce moartea, în prezenta speță au fost folosite cuțite; locurile și regiunea corporală unde au fost aplicate loviturile și tăieturile, adică în zone vitale, cum ar fi capul; intensitatea loviturilor și modul în care au acționat, la caz, din spusele victimei, inculpații au aplicat mai multe lovituri, făceau pauze pentru a fuma, apoi iarăși reveneau cu amenințări și aplicări de lovituri și plăgi tăiate, nu-i permiteau să plece, deși victima insistă să plece; atitudinea inculpatului după ce victima a reușit să părăsească locuința unde a avut loc conflictul, ultimul împreună cu cealaltă persoană cu care a acționat în coautorat, au manifestat comportament agresiv și după sosirea colaboratorilor de poliție. Toate aceste acțiuni ale inculpatului Țurcan Dionisie, indică la prezența intenției directe de a comite infracțiunea de omor, care nu s-a realizat din cauze independente de voința făptuitorilor.

Învederând aspectele enunțate mai sus, în opinia Colegiului penal, instanțele de fond au apreciat justificat ca declarativă versiunea inculpatului, iar intenția de a comite un omor premeditat fiind confirmată prin probele administrate la caz.

Nu pot fi reținute ca fondate criticile recurentului, precum că instanța de apel nemotivat a respins cererea părții apărării de a audia repetat în ședința de judecată partea vătămată, deoarece reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată în ordine de apel, se constată că un astfel de demers nu a fost înaintat și partea apărării nu a insistat de audia victima, fiind pusă doar în discuție de către instanță chestiunea privind posibilitatea judecării cauzei în lipsa ultimului, la ce inculpatul și apărătorul său își expuneau opțiunea despre imposibilitatea de a continua procesul, fără a face o solicitare expresă în acest sens, ceea ce nu echivalează cu un refuz din partea instanței de a administra repetat proba dată.

Rezumând în ansamblu probele administrate, Colegiul penal remarcă că, nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția inculpatului Țurcan Dionisie, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar acțiunile acestuia sânt incidente elementelor infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, respectiv temeiul pentru recurs invocat de autorul recursului și stipulat la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea, respectiv recursul declarat sub aspectul dat urmând a fi respins.

În cele din urmă, Colegiul constată că, instanța de apel greșit a admis apelul procurorului doar în partea încasării cheltuielilor judiciare de la inculpat și prin pronunțarea unei noi hotărâri prin care au fost încasate aceste cheltuieli pentru efectuarea expertizelor, la caz, din contul inculpatului, a comis o eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, adică hotărârea nu cuprinde motive fondate legal pe care se întemeiază soluția.

Având ca reper raționamentele expuse, Colegiul statuează că, sentința în partea respingerii solicitării procurorului de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului este legală și întemeiată, motiv pentru care se apreciază, că apelul declarat de procuror, în latura vizată mai sus, a fost greșit admis, din care

considerente decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, cu menținerea sentinței adoptată de prima instanță, în această parte.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Țurcan Dionisie, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 în cauza penală în privința lui *Țurcan Dionisie XXXXX*, în partea încasării de la inculpatul Țurcan Dionisie în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare suportate în mărime de 12.541 lei, cu menținerea în această parte a dispozițiilor sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 03 octombrie 2017, prin care a fost respinsă cerința acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

În rest, recursul declarat în partea solicitării achitării inculpatului Țurcan Dionisie, se respinge ca inadmisibil.

Celelalte dispoziții ale deciziei atacate, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 28 februarie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Guzun Ion